

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poština plačana v gotovini

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravištvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se naj
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.
Rokopisi se ne vračajo.
Najprej reklamacije so poštnine posla.
Telefon interurban št. 113.

84. števil.

Maribor, dne 26. marca 1923.

Letnik XV.

Preludij za razgovore o sporazumu.

Čas med izvršenimi volitvami in začetkom zasedanja nove narodne skupščine je doba političnega u-gibanja. Vsak, ki se zanima za politiko, tudi človek iz priprostege naroda, se vpraša: Kaj in kako bo sedaj? Na to vprašanje sedaj še nobeden ne more dati določnega in točnega odgovora, menda tudi sam Pašič ne.

Volilci so pri volitvah povedali svoje politično mnenje, Srbi so se po veliki večini zbrali okoli Pašiča, Slovenci okoli dr. Korošca in Slovenske ljudske stranke, Hrvati okoli Radiča. Vsaka izmed teh vodilnih političnih strank ima svoj določen program ter se drži odrejenega političnega pravca. Najjasnejši je program Ljudske stranke: popolna avtonomija poedinih pokrajin in ljudstva, stanujočega v teh pokrajinah. Zato bi program Ljudske stranke bil najpripravnejša podlaga, na kateri bi se naj povedli razgovori za sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci.

Druge, tako pripravne baze ni. Radikalna stranka je po svojem programu preveč centralistična, kakor da bi se na tej podlagi mogel vršiti kak razgovor, ki bi imel le količikaj upanja na uspeh. Radič o svojem programu še ni izgovoril zadnje, definitivne besede. Jugoslovanska muslimanska organizacija v Bosni in Hercegovini se je zelo približala programu Ljudske stranke. Njen organ «Pravda» v Sarajevu označuje v svojem broju od dne 21. marca stališče stranke tako-le: «Avtonomija po zgodovinskih pokrajinah in revizija ustave v tem pravcu tako, da bi bila izključena možnost kakršnekoli plemenske prevlasti.»

Pripravljenost za razgovore o sporazumu eksistira pri vseh strankah, ki reprezentirajo Srbe, Hrvate in Slovence. Samo demokratska stranka, boljše in točnejše povedano, Pribečevićeva skupina je proti vsakemu popuščanju Hrvatov in Slovencev. Pribečevićeva politična maksima slove: «Hrvatskega in slovenskega vprašanja ni». Proti pokretalcem hrvatskega in slovenskega vprašanja je treba nastopati s silo, z batinami, z Orjuno, z ječo. Ta veliki svobodomislec agitira, govori in piše zoper parlamentarno delo, prerokuje in želi, da se naj parlament suspendira ter uvede diktatura. Tako izgleda jugoslovanstvo Pribečevića in njegovih pristašev v praksi.

Med radikali se javlja in vedno bolj ojačuje naklonjenost za razgovore s Slovenci, z muslimani in tudi z Radičem. Globoko moramo sicer obžalovati, da je glavni nositelj ideje sporazuma s Hrvati in Slovenci med radikali, Stojan Protič, propadel pri volitvah. Ni pa propadla njegova ideja, marveč bodo prišli drugi, ki se bodo trudili za uresničenje te ideje. Glavni organi radikalne stranke so že začeli pripravljati tej ideji teren med ljudstvom. In tudi sedanja vlada, ako je verovatno poročilom časnikov, je že razpravljala o tem, kako dobiti stike z voditelji opozicijskih strank, tudi z Radičem. Baje je ta posredovalna naloga poverjena ministru ver. Ljubi Jovanoviču.

Težko pa bi se z duhom miru in sprave dalo spraviti v sklad, kar se poroča iz seje ministrskega sveta, da je namreč sedanja vlada voljna izvesti zakon o administrativni razdelitvi države in o takozvani samoupravi. Tako bi bila centralizacija države, vlade in uprave izvedena do zadnje točke. To bi pomenilo izzivanje Hrvatov in Slovencev ter bi navalilo na pot sporazuma težke kamne. Pašič je pred volitvami vrget iz vlade Pribečevića in njegove demokrate, sedaj pa nagiba svoja ušesa k demokratičnemu pravilu: «Treba je najprej izpeljati centralizem. Po tem se le, ko se pokaže kot neprimeren in škodljiv, ga bomo odpravili.»

Centralizem je že dosedaj prizadel državi ogromno škodo in zato ni samo nespamet, marveč greh zoper državo, njen napredek in njeno bodočnost, ako se hoče še dalje in podrobnejše eksperimentirati s centralizacijo. In kakšna logika bi naj bila v tem, najprej sezidati zgradbo, potem pa jo, če se ne izkaže kot primerna, zopet podreti! Ali ni škoda dela, časa in stroškov? Ali hoče Pašič v zvezi s Pribečevićem izvesti centralizacijo do zadnje točke in pike, potem še le upoštevati zahteve Slovencev in Hrvatov, da se mora uprava decentralizirati in cela država zgraditi na novo na avtonomistični, odnosno federativni podlagi? Torej še le po dolgih borbah in težkih pretresljajih da capo? Ali ne bo na ta način pridobilo vedno več pristašev Radičevo stališče: treba je s celo državo in njeno organizacijo začeti da capo? Vse je treba postaviti nazaj na stališče pred 1. decembrom leta 1918.

Doba, ki jo naša država preživlja po teh volitvah, je velevažna in odločilna za bodočnost države. Državljeni so podeljeni v centralistični in proticentralistični tabor. Protivnikov centralizmu je tudi med Srbi dovolj in več, kakor nekateri sodijo. Trenutno pa prevladuje med njimi Pašičeva velesrbska struja. Tak političen sistem pa je za Hrvate, Slovence in muslimane in tudi za druge avtonomiste absolutno nesprejemljiv. Zato bo Pašič moral popustiti od centralizma in hegemonije.

Ako tega v istini noče, ni sposoben niti za preludije za sporazum, kamo-li za dosego sporazuma s Hrvati in Slovenci.

Nemški nacionalci in mi.

«Zillier Zeitung» plava v veselju, ker je bil v volilnem okrožju Maribor—Celje izvoljen nemški kandidat. Nekaj ji greni to veselje dejstvo, da nemška kandidatna lista ni dosegla količnika, marveč je bil nemški kandidat izvoljen po milosti volilnega zakona, ker je nemška lista dosegla nekaj več glasov, kakor socialdemokratska. Tolaži pa se z nado, da bodo še le bodoče volitve pokazale moč štajerskih Nemcev. Torej nekaka bojna napoved slovenskim strankam, katero jemljemo na znanje. To pa gospodom okoli «Zillier Zeitung» že vnaprej povemo, da ne bomo več trpeli, da bi denarni mogočnjaki nemškega pokoljenja odnosno nemškega mišljenja pritiskali na svoje uslužbenice in delavce, da morajo voliti nemško. Komanda teh nemških mogočnjakov v konjiškem, slovenjgraškem in ptujskem okraju je bila: Ali voliš nemško, ali pa takoj izgubiš delo in zaslužek. Misli li «Zillier Zeitung», da bodo Nemci pri bodočih volitvah na ta način še bolj uveljavili svojo moč? Naprej jim povemo, da bodo trčili na odpor.

Schauer v svojem nemškonacionalnem celjskem listu z vznesenostjo napoveduje, da bo sedaj prišel konec za brezpravnost Nemcev. V čem je ta «brezpravnost», tega gospod Schauer ne pove. Jamčimo mu pa, da bodo nemški poslanci, če bodo v parlamentu govorili o takozvani nemški brezpravnosti, dobili pod nos skrajno žalostne razmere Slovencev, ki so na Koroškem pod avstrijsko vlado. Dosegli pa bodo ti nemški gospodje s svojim pretiravanjem to, da se bo pri nas začelo izvajati načelo reciprocitete: Cesar Nemci ne dajo Slovencev na Koroškem, do tega tudi Nemci v naši državi nimajo pravice.

Državni nastalenci in volilni izid.

Od državnega uradnika je dobil eden naših poslancev naslednje pismo:

S posebnim veseljem in upravičenim ponosom pozdravljam nastop nove dobe, katero vidi slovenski narod v udeležitvi svoje volje, izražene v sijajni zmagi svojih načel, katere predstavljajo izvoljeni močje, da zastopajo drago domovino v naši državi. Prepričan sem, da se bodo naši poslanci resno zavzeli tudi za slovensko uradništvo, da jih bo vodila pravičnost in naklonjenost do teh zapostavljenih slojev. Slovenske poslance prosimo pred vsem, da nas obvarujejo preganjanja in prestavljanja v Srbijo in Makedonijo. Želimo, da se držite zahteve: Slovenski uradnik v Sloveniji, hrvatski v Hrvatski, srbski v Srbiji.

Prav posebej se obračam do gg. poslancev s prošnjo, da se zavzamejo za to, da bodo poštne razmere v Sloveniji zopet prišle v red. Ravno Slovenija je po zanikernosti dosedanjih oblastnikov v poštni upravi najbolj prizadeta pokrajina. Prej je vladal glede pošte lep red, Slovenija je uživala udobnosti vzorno urejenega prometa. Radi zanemarjanja, ki ga je v poštno upravo v Sloveniji upeljal žalostni beograjski centralizem, občuti veliko škodo ne samo ljudstvo, temveč občuti to najtežje tudi zavod sam. Pošta v Sloveniji, ki bi morala služiti kulturnemu in gospodarskemu napredku, hira in propada ravno vsled nesrečnega centralizma. Silovito trpi vsled nastalih nazadnjaških razmer pri naši poštni upravi trgovina in obrt v naših krajih. Trpimo pa še bolj poštne nastalenci. Odkar je zavladal centralizem nad nami, nam ne dajo tega, kar nam pristojno po službeni pogodbi. Dohodke zvišanih poštних pristojbin in tarifov uporablja centralistična vlada za militarizem, a našim pridnim poštним uslužbencem ne da niti obleke, ne obuvala, kakor je dolžna po pogodbi.

Pošto bo treba v naših krajih spraviti na moderno podlago. Slovenski poštni uradniki brez razlike mišljenja smo složni v tem, da poštna uprava, kakor jo je uvedel Žarko Miladinovič, samo zavira razvoj pošte in prometa in oškoduje naše ljudstvo. Pripravljeni smo, z našimi obširnimi strokovnimi izkušnjami in znanost mi nuditi parlamentarnemu zastopstvu snov, da se gle de poštne uprave razmere zboljšajo. Potrudili se bomo zbirati potrebno gradivo, da se posreči spraviti ta važni prometni zavod v državi do veljave in ugleda.

VPRAŠANJE JUŽNE ŽELEZNICE KONČANO.

Kakor javlja «Neues Wiener Journal», so pogajanja o južni železnici zaključena. Dosežen je popoln sporazum in posamezne delegacije so že predložile, oziroma odposlale svojim vladam vsebino sporazumne pogodbe. Lastnik bančne tvrde Louis Rothschild je prispel v Rim, da se udeleži zaključnih sej konference o južni železnici in da podpiše pogodbo v imenu uprav nega sveta južne železnice. Podrobnosti pogodbe še niso znane. Ko jih dobimo, se bomo o tem važnem vpra-

šanju, ki se tiče posebno naših železničarjev, podrobno pečali. Če tudi moramo pozdraviti dejstvo, da se to pod jetje iztrga izvelekapitalističnih, židovskih rok, vendar se bojimo, da bo državna železniška uprava zanesla tudi na železnice v Sloveniji korupcijo in nered.

POZOR LASTNIKI PREDVOJNIH DRŽAVNIH VREDNOSTNIH PAPIRJEV!

Delegacija ministrstva financ objavlja uradno: Gospod finančni minister je na poziv reparacijske komisije v Parizu z odlokom z dne 9. marca 1923 D. br. 4417 odredil, da naj se vse obveznice predvojni nega žiranih dolgov bivše avstro-ogrške monarhije, ki so na ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, in jih mora naša država prevzeti v plačilo, vzamejo iz obteka in zbero pri generalni direkciji državnih dolgov.

Na podlagi tega odloka pozivljam vse imetnike navedenih obveznic, da naj jih najdalje do 13. aprila 1923 izroče finančnim ustanovam, ki so določene, da izvrše ta posel.

Obveznice, ki se ne bodo odvedle, ne glede na to, ali so žigosane ali ne, se ne bodo upoštevale pri razdelitvi predvojnih dolgov in ne bodo konvertirale v papirje naše države. Nove obveznice bodo dobili samo oni, ki so izročili državi svoje stare obveznice.

Obveznice bodo sprejemali:

1. Generalna direkcija državnih dolgov.
2. Okrožne in srezke finanjske uprave na teritoriju Srbije in Črne gore.
3. Oblasna finanjska direkcija v Novem Sadu in njene področne okružne in srezke finanjske uprave.
4. Finančna delegacija v Sarajevu, Zagrebu, Ljubljani in Splitu ter vsi davčni uradi na ozemlju Bosne, Hrvatske, Dalmacije in Slovenije.

Obveznice so bodo jemale iz obteka po določenih pravilnika D. br. 4019 z dne 9. avgusta 1920 (Uradni list 97-313 z dne 23. avgusta 1920), na isti način, kakor so se jemale iz obteka obveznice vojni posojil.

Obveznice, ki niso v rokah lastnikov samih, marveč so deponirane in hranjene iz kateregakoli naslova pri bankah, državnih ali privatnih ustanovah ali privatnih osebah, morajo odvesti oni, ki jih shranjujejo in upravljajo. Shranjevalci so lastnikom materijelno odgovorni za škodo, ki bi utegnila zadeti lastnika, ako se obveznice ne bi pravočasno odvedle.

To pa velja samo za obveznice, ki se nahajajo na našem ozemlju. Glede obveznic, ki so deponirane v inozemstvu, se bo postopek pozneje določil.

Ustanovam, določenim, da jemljejo obveznice iz obteka, se naj izročajo izključno samo obveznice, ki so bile žigosane z našim žigom.

Vse ostale obveznice to so:

1. Obveznice, ki slučajno niso bile žigosane — torej sploh nežigosane.
2. Obveznice, ki so žigosane poleg z našim žigom, tudi še z žigom kake tuje države (Avstrijske, madžarske, češke itd.).
3. Obveznice, ki so žigosane samo z inozemskim žigom; naj se pošljejo v denarnem pismu neposredno generalni direkciji državnih dolgov v Beogradu.

Pošiljatelj je priložiti koleka prosto prošnjo v kateri morajo biti navedene predložene obveznice po njih vrsti, emisiji, po serijah in številkah ter nominalni vrednosti.

Za prejete obveznice bodo izdajala finančna oblastva in davčni uradi strankam reverze (prejemna potrdila), podpisane po dveh uradnikih (po uradnem predstojniku in še enem uradniku) in opremljene z uradnim pečatom. Te reverze je treba skrbno shraniti, ker se bodo izdajale nove obveznice samo proti vrnitvi reverza.

Politični položaj.

Medstrankarska posvetovanja. Stranke, ki bodo nastopale v parlamentu, iščejo pred začetkom parlamentarnega zasedanja medsebojne stike. Radičevci so poslali svoje zastopnike v Ljubljano, da se posvetujejo z zastopniki Slovenske ljudske stranke, muslimanski voditelj dr. Spaho se hoče še bolj nasloniti na našo stranko. Da radikali ne držijo križem rok, se razume samoposebi. Pašič se po svoji stari metodi trudi, da ohrani dvojno železo v ognju. Zato noče popolnoma pretrgati vseh vezi z demokrati, obenem pa išče stike z opozicijskimi, z Radičem, Korošcem in Spahom. Demokrati se dolgo na zunaj kažejo, kakor da nočejo nič slišati o radikalih. Nekateri njihovi listi ostro napadajo radikalno stranko, češ, da je ona s svojo politiko povzročila porast avtonomističnih glasov v državi. Da je tega kriva dosedanja naša državna politika, o tem ni suma. Demokrati pa so med volitvami in po volitvah pozabili, da je bila dosedanja politika plod skupnega dela radikalov in demokratov. In ako sedaj hočejo vso krivdo zvrniti na radikale, je to dokaz njihove velike hinavščine. V istini pa bi Pribečević, Marinković, Lukinič in drugi matadorji protirevizionistič-

ne politike med demokrati radi obnovili zvezo z radikali. Temu namenu služijo njihova pogosta posvetovanja s poedinimi osebami, kojih beseda ima v radikalni stranki veliko veljavo. Da bi zvezo med demokrati in radikali dokazali kot edino sredstvo za funkcioniranje parlamenta, strastno napadajo Radičevce in druge opozicionalce kot protidržavne elemente. Pašič mirno posmatra te demokratske ponudbe. Na zunaj se ni rekel niti da, niti ne. Najprej se hoče prepričati, ali se da z Radičem govoriti. Zato mu že pošilja svoje posredovalce. Časniki so poročali, da je za razgovor z Radičem v imenu radikalov določen Ljuba Jovanovič, minister ver. Toda ta ni edini. Pašič smatra menda za potrebno, da se na Radiča vpliva od več strani. Zato se je, kakor poročajo časniki iz Beograda, preko ministrov Tričkoviča in Ninčiča obrnil na dr. Špaha, da tudi on prevzame posredovalno vlogo pri Radiču. Niti se torej pletejo na razne strani.

Obupno sredstvo dr. Kukovca. Tajništvo JDS pošilja svojim zaupnikom poizve, naj poročajo o «klerikalnem volilnem nasilju». Demokrati bodo baje vložili protest proti volitvi 18. marca. «Tabor» od 25. t. m. prinaša turoben članek «Ozadje klerikalne zmage in nje posledice». Navaja v tem članku Pobrežje, Sv. Peter in Kamnico. Vidi se, da je članek pisal človek, ki ne pozna prav ne Pobrežja, ne St. Petra in ne Kamnice. Najbrž je bil duševni oče temu članku slamorezec dr. Reisman. O St. Petru na primer piše: «V naši tani skoro niti enega pravega prepričanega klerikalca». Govoriči o neki okrajni cesti. Vse to si je «Taborov» junak kratkoma izmislil. Le pojdi slamorezec v St. Peter in prepričaj se boš, kaj se pravi lagati o poštenih Šentpetranih. Ker demokratom vse podkupovanje, laži in enaka sredstva niso pomagala do mandata, so postali sedaj popolnoma zmešani. Izmetali so milijone denarja, a vse skupaj ni pomagalo nič. Vsled tega sedaj kar brez glave lažejo «Taboriti» na levo in desno in pišejo največje bedastoče. Izgubili so glavo. Kajti vse se smeje koncu «Taborovega» članka, kjer piše: «Iz tega razloga se moramo klerikalne zmage veseliti pravzaprav mi (demokrati), ki smo pri teh volitvah propadli». Na vas, zavednih naših pristaših je, da pripravite takšno veselje demokratom še tudi pri vseh drugih volitvah. Saj je tako najlepše: mi smo veseli in oni, kakor pravijo, — tudi.

Radičevci zborujejo. Iz Poljčan nam poročajo: Danes se je vršila v Poljčanah seja glavnega odbora sl. republikanske seljačke stranke, ali bolje rečeno Radičeve stranke. Konstituiran je bil odbor in postavil se je temelj poslovnemu redu stranke. Kakor izgleda, začnejo v kratkem tudi izdajati strankino glasilo «Svobodni dom». Na tej seji je bil ob enem izvoljen za prvega predsednika sam Radič, a istočasno je bilo sklenjeno, da se imajo izvoljeni poslanci držati politične taktike hrvatskih poslancev. Kakor je razvidno iz tega, se ti slovenski miroljubni republikanci ideološko povsem razlikujejo od Novačancev, ki so vsled poloma, katerega so popolnoma doživeli, poraženi, ter se že danes ponujajo Radičevcem. Najvažnejši je brezdvomno zaključek, da gredo Slovenci skupno s Hrvati. Kakšno taktiko bo zavzel Radič? Bode li mu ta zlomila vrat in obenem z njim tudi našim slovenskim republikancem, ali pa se bo spametoval in s tem ucvrstil svoje pozicije. Bomo videli! V odboru Radičevcev sta dva Kelemina iz Grab, Mikša iz Ptuj, Luč Alojzij iz Studencev pri Mariboru in Veldin iz Središča. Torej so odborniki večinoma iz Središča.

Reparacija iz Nemčije. Jugoslavija je prejela v letu 1922 na račun reparacij iz Nemčije 116.873.235 zlatih mark. To je okroglo dve milijardi 785 milijonov dinarjev. Ali je ta ogromna vrednost tudi kaj izdala? V oskrbi je imela velikanske reparacijske vrednosti demokratsko-radikalna-samostojna vlada. In to pove dovolj!

Somišljenike Slovenske ljudske stranke iz okraja Maribor, Ptuj, Slov. Bistrica, Marenberg, Sv. Lenart, Ormož i. dr. vabimo, da se v nedeljo, po Veliki noči, dne 8. aprila v velikem številu udeležijo manifestacijskega zborovanja naše stranke, ki se vrši v Mariboru na Glavnem trgu okoli pol 11. ure. Na zborovanju so povabljeni poslanci SLS mariborsko-celjskega okrožja. Natančni spored objavimo v «Slov. Gospodanju».

Vodstvo SLS.

Dnevne novice.

Škof Karlin pride v sredo popoldne v Maribor in v četrtek blagoslovi olje za svete obrede. Obredi se pričnejo v četrtek ob 8. uri 30. Obredi v petek so ob 8. uri in v soboto ob 7. uri 30.

Tretji izkaz prispevkov za električno napravo v dijaškem semenišču v Mariboru. Gg. dr. Fišinger, sod. svetnik v Novem mestu 200 K, Jos. Ozmec, dekan v Ljutomeru 400 K in Jos. Lončarič, župnik pri Sv. Jertu 400 K. — Bog plačaj! Cela naprava stane 81.440 kron. Dosedanji milodari znašajo še sicer precejšnjo svoto 64.480, toda primanjkuje še 17.960 K; zato se še priporoča za nadaljne prispevke ravnateljstvo.

Razpis zdravniške službe. Zdravstveni odsek za Slovenijo razpisuje mesto okrajnega zdravnika pri okr. glavarstvu v Logatcu v 9. oziroma 8. činovnem razredu državnih uradnikov. Interesenti se opozarjajo na razpis v Uradnem listu.

Umrla je v petek, 23. marca gospa Apolonija Sgerm, veleposesnica v Vuhredu v starosti 57 let. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 25. marca predpoldne. — Rajna je bila vrla gospodinja in dobra mati, spoštovana po celi Dravski dolini. Soprogu in vsem ostalim našim odkrito sožalje.

Volilni izid na volišču št. IIj pod Turjakom je bil v listih napačno objavljen. Razmerje glasov je namreč naslednje: I 2 glasa, II 294 glasov, III 1 glas, IV 6 glasov, V 2 glasa, VI 1 glas, VII nič glasov, VIII 108 glasov, IX 5 glasov in X 1 glas, tako, da je bilo oddanih v celem 420 glasov.

Okrožni zdravnik dr. Kamilo Morokuti v St. Ilju v Slov. gor. je bil pri teh volitvah hud agitator za nemško stranko. Javil se je tudi za predstavnika Schauerjeve liste. A kljub temu, da je dr. Morokuti nadlegoval celo volilce za svojo listo, vendar niti poštenu Nemci niso marali Morokutijeve vsiljivosti. Dobil je v svojo škatljo samo šest kroglic. Ali je za zdravnika primereno, da igra ulogo političnega agitatorja, je drugo vprašanje.

Organistom v preudarek. V časopisih sem čital, da ima društvo organistov in glasbenikov dne 21. marca svoj občni zbor. Sem prijatelj organistov in jim želim vse dobro, posebno zboljšanje plač, ker so tega res zelo potrebni. Mislim, da mi ne bodo zamerili, ako jim povem svoje misli o njihovem društvu v zadnjem času. Pred vsem se mi čudno zdi, zakaj je društvo spremenilo svoje ime in si nadejalo ime «Društvo organistov in glasbenikov»? Zakaj tudi drugi glasbeniki in kateri? To je imelo nek tajni namen, kateri se pa takoj da spoznati. Na podlagi teh novih pravil je prišlo do tega, da je bil izvoljen za predsednika človek, ki ni organist. Novoizvoljeni predsednik se je začel takoj sukati okoli samostojnežev, demokratov in narodnih socialstov. Trdno je menda verjel, da bodo ti ljudje organiste obogatili. Toda ti ljudje še za svoje somišljenike niso nič storili. Ti ljudje so seveda vse obljubili, samo, da bi organiste od SLS odtegnili. Predsednik Jarh pa je bil njihov veren sluga. Ko je bila volitev v pokojninski zavod, se je predsednik Jarh takoj postavil na stališče Žerjavove takzovane nadstrankarske liste ter organistom ukazal, da morajo voliti to listo, saj očitno nosi sokolski znak in če le more, zabavlja čez klerikalce. In takšnega moža imajo organisti za predsednika? — Organisti, ako se hočete postaviti na stališče strank katere so proti ljudstvu in duhovščini, boste slabo zadeli. Vaši nasprotniki so proti vam sladki, le tedaj, kadar vas rabijo, storili pa za vas ne bodo nikoli nič, ker oni sovražijo vse, kar služi cerkvi. Organisti, izvolite si v odbor ljudi, od katerih veste, da bodo res nesebično delali za Vaš dobrobit, ne pa takšne, kateri bi imeli le ta namen, da vas od cerkve odtrgajo. Toliko v dobrohoten nasvet.

«Jadranska Straža». Osrednji odbor «Jadranske Straže» v Splitu izdaja revijo, ki se peča s proučevanjem našega pomorstva in zračne plovbe. List je prvovrstna revija strokovnega in poučnega značaja, elegantne vnanje opreme, tiskan na finem satiniranem papirju in opremljen z obilico lepih in zanimivih ilustracij. Vabijo se lastniki kavnar, gostiln, čakalnic, poslovnih prostorov in drugih javnih lokalov, da se naroče na to krasno revijo, ki naj tudi ne manjka v nobeni narodni družini, ker je v kras vsake hiše. List se v Dalmaciji silno širi in je treba pokazati, da tudi Slovenija ceni morje, pomorstvo in njega gospodarski pomen. Naročnina znaša letno D 80.—, polletno D 40, četrtletno D 20.—. Posamezne številke se dobe po D 8. pri glavnem odboru «Jadranske Straže» v Ljubljani, Turjaški trg 3, ki prevzema tudi prijave na novo naročbo.

Kako pobija ministrstvo pošte draginjo. Ministrstvo pošte je zvišalo nekatere telefonske pristojbine glede inštalacije in naročnine. Inštalacija velja za vse naročnike po 1200 din., samo za one, ki so navedeni pod točko 1 čl. 11 telef. pravilnika velja še nadalje 300 din. Naročnina na telefone v privatnih stanovanjih itd. (točka čl. 11 telef. pravilnika) se zviša v Ljubljani in v Mariboru od 500 na 720 din. na leto; v drugih krajih z več kot 10 naročniki pa od 400 na 500 din. Poleg teh so se zvišale še nekatere druge pristojbine. Za stare naročnike velja povisek od 1. julija t. l. za nove pa od 1. marca t. l. naprej.

Nov telefonski pravilnik. Poštno ministrstvo je izdalo naslednjo izpremembo k členu 21. telefonskega pravilnika. Zasebne telefonske in električne signalne naprave sme postaviti vsakdo v mejah svojega posestva ter ne plača za to nobene pristojbine, pa naj bo v tistem kraju že telefonska centrala ali pa ne. Ako gre zasebna telefonska naprava v takem kraju, kjer je že telefonska centrala, po državnem ali po kakem drugem zasebnem imetju, se mora isti del te naprave priklopiti na državno centralo oziroma mora lastnik te naprave postati telefonski naročnik. Od tega so izzete samo take zasebne telefonske ali električne signalne naprave, ki se uporabljajo za občno javno korist (na primer požarne, vodovodne in električne ustanove). Take naprave se smejo postaviti tudi v notranjem krajevnem področju, ne da bi morale biti priklopljene na telefonsko centralo tistega kraja, ampak samo z dovoljenjem pristojne poštne direkcije. Izjema od tega načela je dovoljena samo takrat, kadar krajevna telef. centrala zaradi tehničnih ovir ne more izvršiti zveze. Potem se smejo tudi v notranjem krajevnem področju, če se zdi poštni direkciji umestno, postaviti zasebne telefonske naprave, ki gredo čez državno ali kako drugo zasebno imetje, ne da bi morale biti zvezane. To velja pa samo za toliko časa, dokler jih ni mogoče zvezati z državno telefonsko centralo.

Italija daje državne železnice v najem, a Jugoslavija dela narobel Italijanski ministrski svet je na svoji zadnji seji sklenil v načelni odobritvi, da prevzame privatni kapital italijanske državne železnice. V ministrstvu za javna dela se je že podpisal tozadevni dogovor. Naša vlada pa hoče še južno železnico, ki je

edina v državi dobro funkcionirala, dati v roke balikanizmu.

Državna borza dela (posredovalnica za delo in za službe) v Ptuj naznanja interesentom, delodajalcem in delojemalcem, da se je iz dosedanjih prostorih v Sp. dravski ulici preselila na mestni magistrat. Za stranke se uraduje razum nedelj in praznikov vsak dan od 8. do 13. ure. Sprejema in odgovarja se tudi na pismene prijave.

Razpust Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Izpostava I in II v Ljubljani (preje Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani in Železničarska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani). Na podlagi zakona o zavarovanju delavcev in sklepa ravnateljstva Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu z dne 23. 2. 1923 ste bili gornji instituciji, ki sta od leta 1919 naprej izvrševale nezgodno zavarovanje delavcev (železničarjev in rudarjev) v Sloveniji in Dalmaciji z dnem 18. marca 1923 razreši svojih dolžnosti in je njih sedanj (likvidacijski) delokrog prešel v pristojnost Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Radi tega je vse dopise in pošiljave, ki bi se imele naslovljati bodisi na bivšo Začasno delavsko zavarovalnico zoper nezgode v Ljubljani, ki je od 1. 7. 1922 nosila naziv «Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, Izpostava I, v Ljubljani», bodisi na bivšo Železničarsko zavarovalnico zoper nezgode v Ljubljani, ki je od 1. 7. 1922 nosila naziv «Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, Izpostava II, v Ljubljani», od sedaj naprej pošiljati na naslov: Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, Prehradovičeva ulica 44 I. O tem se obveščjo vsi delodajalci in delojemalci, ki so bili dosedaj člani imenovanih zavodov.

Priprave za III. ljubljanski vzorčni velesemenj od 1. do 10. septembra 1923. Te dni je urad Ljubljanskega velesemja razposlal na vse znane mu naslove naših industrijskih, obrtnih in trgovskih krogov vabila za udeležbo kot razstavljalet na letošnji velesemski prireditvi in prijavnice tiskovine. Vsakdo iz interesiranih krogov, ki bi teh tiskovin slučajno ne prejel, se najljubše naproša, da to javi sejmškemu uradu, ki mu jih bo takoj poslal. Tudi sicer vse informacije daje radevolje pismeno in ustmeno urad Ljubljanskega velesemja v Ljubljani, Gosposvetska cesta, telefon int. 140.

«Sejmški Vestnik», ki bo glasilo III. Ljubljanskega velesemja, vrščega se od 1. do 10. septembra t. l., bo izšel prihodnji mesec in bo izhajal do otvoritve letošnje prireditve, bo prinašal zelo zanimivo vsebino in se bo izdal v visoki nakladi. Razširjen bo ne samo po Jugoslaviji, ampak tudi v inozemstvu ter bo tiskan v vseh srednje-evropskih jezikih. Prinašal bo aktualne gospodarske članke in splošne, tako za industrijski in trgovski svet, kakor tudi za konsumente važne informacije. Zato ga bo vsakdo čital z največjim zanimanjem in se inseriranje v njem v resnici izplača. Vsem pridobitnim krogom toplo priporočamo, da se poslužijo te ugodne in uspešne prilike. «Vestnik» bo izhajal v kvart-formatu in stane oglas na celi strani 1000 din., manjši oolasi temu sorazmerno. Blagovolite oolati tozadevno naročilo čimpreje uradu Ljubljanskega velesemja, Ljubljana, Gosposvetska cesta.

Zidna in strešna opeka prosta uvozne carine. — Carinski svet je na svoji seji dne 27. februarja 1923 izdal odlok, katerega je minister financ s številko 13.005 odobril in se glasi sledeče: da se odredba člena 193. finančnega zakona za leto 1922 in 1923 razume, se pojasnjuje, da je uvozne carine prosta opeka za zidanje iz točk 1-a in strešna opeka samo iz točke 1-b Tbr. 493.

Avtomobilske vožnje na cesti Maribor—St. Lenart ukinjene. Okrajni zastop mariborski je na svoji zadnji seji sklenil, da se od prvega aprila naprej ukinjejo vse vožnje z avtomobili na okrajni cesti Lajtersberg—Sv. Lenart. Razlog za ta ukrep je popolnoma utemeljen. Okrajna cesta radi prevelike obremenitve popolnoma razpada. Avtomobili so jo razorali tako, da kmalu ne bo več rabna niti za navadne vozove. Tlak je od avtomobilov prezezan. Navadno popravljanje cest nič ne izda. Treba bo celo progo začeti na novo prezidavati. Preračunjeno je, da bo poprave te ceste stala okrajni zastop za 1 km 800.000 do 1 milijon kron. Vsi ti momenti so privedli okrajni zastop do zaključka, da se prepove na tej cesti vsaka vožnja z avtomobili.

Dr. Mih. Opekovi govori so posebno primerno velikonočno darilo. Zlasti za naše naobražene hiše in družine. Dozdaj so izšli naslednji zvezki: Brez vere. Deset govorov o neveri. — Za resnico. Osemnajst obrambnih govorov. — O dveh grehlih. Trinajst govorov za moralo. — Začetek in konec. Petnajst govorov o življenju našega življenja. — Velika skrivnost. Sedemnajst govorov o zakonu. Zadnji «Bogoslovni Vestnik», glasilo Bogoslovne akademije (urednik univ. profesor dr. Fr. Lukman) piše o prvih štirih zvezkih: Dr. Opeka nam je v dveh letih podal štiri zbirke svojih vzornih govorov, ki jih je govoril v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani. Resnice, ki nam jih razlaga, niso nove; beseda božja so, ki je vedno ista. A vendar imamo v njih nekaj povsem novega, ker nismo navajeni, da bi nam kdo v taki obliki podajal nauk Kristusov, razkrival in lečil rane moderne družbe. Vsi govori brez izjeme so vsestransko premišljeni, globoko zasnovani po gotovem načrtu, vsi gredo za tem, da grade v svojih poslušalcih stavbo duhovnega življenja od prvih početkov više in više. Govori se odlikujejo po teološki temeljitosti, obenem pa tudi toliko jasnosti, da jih lahko razume vsak, vsaj nekoliko naobražen človek. Iz vsega stavka se vidi, koliko je govornik razmišljal. Preden je zapisal določeno besedo in preden ji je odločil določeno mesto v stavku. Zato ni nikjer nič pre-

več, nič premalo . . . Jezik je skoz in skoz pravilen, lep, na nekaterih mestih prav pesniški, slikanje naravnost plastično. Opekovi govori učinkujejo, če jih poslušas, pa tudi, če jih samo pazljivo prebiraš. Ne dvomno jih moramo uvrstiti v prvo vrsto slovenske homiletične literature. — Vseh pet zvezkov je založila prodajalna H. Ničman v Ljubljani. (Tam se dobivajo po sledečih cenah: Brez vere 5 din. (s poštnino 6 in pol din.), Za resnico D 8.— (9 in pol din.), O dveh grehah D 10.— (11 in pol din.), Začetek in konec D 14.— (15 in pol din.), Velika skrivnost D 16.— (17 in pol din.).

Važna novost so Berson gumijevi podplati, ker je vsled tega nepotreben podplat iz kože. Ker so Berson gumijevi podplati znatno cenejši, kakor tudi dalje časa izdržijo, kakor isti iz kože, si že sami ob sebi zasigurajo prednost pred podplati iz kože, osobito ker se Berson gumijevi podplati pregibajo in popolnoma kar državajo mokroto in mraz; pri hoji so tudi jako elastični, vsled česar se pri hoji ne čuti nikaka utrujenost.

Iz Maribora.

MORILEC LICHENWALLNER OBEŠEN.

Danes, ponedeljek, dne 26. marca zjutraj ob 7. uri je bil na dvorišču mariborskega okrožnega sodišča obešen Andrej Lichtenwallner. Porotno sodišče v Mariboru je dne 11. decembra 1922 obsodilo Lichtenwallnerja na smrt na vešalih, ker je dne 12. junija umoril svojo ženo Matildo. Lichtenwallner je bil rojen 7. okt. 1871 v Jastrebičih, stanoval je na Kogu, okraj ormoški. Po poklicu je bil čevljar. Obsojen je bil že večkrat. Ker je ustrelil nekega moža in 2 osebi ranil, je bil obsojen na pet let ječe. Bil je nasilne in srdite narave.

Potrdilo smrtno obsodbe je dospelo v Maribor sredi marca. Sodišče je oddrlo izvršitev obsodbe na ponedeljek, dne 26. marca zjutraj.

Morilec zagovornik Zorzi je še v zadnjem hipu predlagal, da se Lichtenwallnerja zdravniško preišče, ali je telesno in duševno zmožen iti na vešala. Zdravniški strokovnjaki so ga včeraj popoldne preiskovali in našli, da je Lichtenwallner duševno zdrav.

Spovednik frančiškan č. o. Emerik Landergott je v nedeljo dopoldne obiskal morilca v zaporih jetnišnice in ga nagovarjal, naj se spravi z Bogom, toda obsojenec je trdovratno molčal. Še le, ko je došel zdravnik k njemu, da ga preišče, je izpregovoril in mu povedal zgodovino svojega življenja.

Danes zjutraj, še pred sedmo uro se je zbral na dvorišču okrožnega sodišča sodni dvor, morilec zagovornik, občinstvo, fotografi in krvnika. Točno ob sedmi uri so štirje orožniki prignali Lichtenwallnerja iz jetnišnice.

Spremljal ga je g. pater Emerik. Ko se mu je predčitala še enkrat obsodba in potrdilo iste, je Lichtenwallner sam mirno stopil na zvišen prostor pod vešali. Krvnik Mausner iz Sarajeva ga je prijel za vrat, vrgl vrv okoli vratu, krvnikov pomočnik Hart ga je dvignil in morilec je že visel v zraku. Truplo se je malo streslo, morilca so krvniki prišli za noge in točno ob 7. uri pet minut je krvnik konstatiral, da je morilec Lichtenwallner mrtev. Fotografi so fotografirali ves dogodek in kretnje morilčeve in krvnikov.

Odkar obstoji okrožno sodišče v Mariboru, je to drugi slučaj, da je bil kak obsojenec obešen. Prvi slučaj se je dogodil pred 25 leti, ko je bil meseca majnika 1898 obešen morilec Bračko.

K notici «glede voj. brezobzirnosti», objavljeni v našem listu dne 5. marca t. l. smo dobili pojasnilo, da so bile naše informacije deloma pomanjkljive in trditve deloma pretirane.

Grožnje prav nič ne imponirajo. Slišimo, da nek uradnik na glavnem kolodvoru kar na debelo razpolaga z grožnjami proti nekaterim vodilnim osebam SLS v Mariboru. Opozarjamo, da smo prav dobro informirani o vsem tem. Ker ne želimo nikomur nič hudega, izražamo željo, da se dotični vročkrvnež, kateri obkrojuje Kukovec poraz, pomiri. Bo najbolje zanj. — Oni, katerim grozite, pa vključ vašim grožnjam mirno spijo in imajo za take izbruhe propadlih politikov pomilovalen nasmeš.

Demokratski pretepači. Ali je gospodom okoli «Tabora» znano, da so orjunci pod vodstvom pedagoga Zemljčiča v Mariji v Brezju pri Mariboru pretepli nekega Leica Herja tako, da je na celem telesu ves moder, in je še čudež, da sploh še živi!

Sivolasi starčki se vesele naše zmage. Dobili smo tole pismo: Uspeh nedeljske volitve me je trenutno pomladil na telesu in na duhu, da sem radostnega srca vzkliknil: «živela Judita», ki si Holofernu glavo odsekala! Ovekovčel se je tvoj spomin v srcu rešene Betulje in prepojena je srčnega veselja. Vsa čast in hvala vam spremljevalci, ki ste pogumno Judito z drago cenim plemenitno srečno privedli na obzidje obleganega mesta, kjer je sovražnik zgodaj zjutraj 19. marca zazrl odsekano glavo svojega pijanega kralja! Zatorej ponavljamo klic iz združenih grl: Slava tebi Judita. — Stari Habjanič.

Važen napredek mariborskega gasilnega društva. Autoturbinska brizgalnica mariborskega gasilnega društva dospe v Maribor še pred velikonočnimi prazniki. Brizgalnica je že gotova in je razstavljena na dunajskem mednarodnem velesejmu. Predaja brizgalnice v uporabo se bo izvršila na svečan način po vzporedi, ki ga je izdelal odbor gasilnega društva: V nedeljo, dne 8. aprila ob 10. uri na Trgu Svobode javna vaja z uporabo turbinske brizgalnice. Po vaji se bo razkazala brizgalnica povabljenim in zastopnikom oblasti in gostom. Po pregledu defilacija pred zastopniki oblasti in vabljenimi gosti, nakar bo sledil odhod v orožarno. —

Zvečer se bo vršil v Götzovi dvorani plesni venček, ko- jega dobiček je namenjen za fond turbinske brizgalnice. Ker še niso kriti vsi stroški za to potrebno brizgalnico, se bodo med izvajanjem na Trgu Svobode prodajali bloki po 5 in 10 dinarjev v korist tega fonda. Med izvajanjem svira celokupna godba glasbenega društva «Drava» pod osebnim vodstvom kapelnika g. Skačaja. Gasilno društvo prosi javnost, naj z obilnimi prispevki podpre to akcijo, ki bo v korist celokupni javnosti. Prispevke sprejema tudi blagajnik gospod Jeglitsch, Gospodska ulica. Z ozirom na važnost gasilnega društva občinstvu prav toplo priporočamo, da podpira akcijo tega društva.

Društvo za podporo revnih učencev je meseca februarja obdarovalo 97 otrok in sicer je dobilo 62 dečkov popolna oblačila, 3 po suknje ozir. hlače, 20 deklic izgotovljene obleke in 12 otrok nove čevlje. Na društvo je prišlo vprašanje, koliko časa se bo obdarovalo otroke, saj je Božič že minil. Usojamo si odgovoriti, da so bili vsi ti otroci potrebni in vredni podpore že o Božiču, a ker je društvu nedostajalo sredstev, so morali čakati do zdaj. Še vedno nismo oskrbeli vseh in dokler so revni otroci brez obleke in perila, še društvo ni izvršilo svoje dolžnosti. Da nam bo moč storiti še več, pomagati še naprej, prosimo iskreno vse plemenite mladino ljube, da nam odprejo srce in roko še za naprej. Istotako izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so društvu tako velikodušno podprli ter naklonili znatne svote ali darove v blagu. Dozdaj so pristopili k društvu kot ustanovni člani s 100 D sledeči gospodje oziroma gospe: Ballon, Bayer-Swaty, Berdajs, Bernhard, Dračar, Durjava, Filipič, Fontana, Fürst, Götz, Hermann, Hetzl, Hintze, Juritsch, Kiffmann, Klobučar, Kočevar, Kovina in dr., Küster, Lajšič, Lautner, Jugoslovanski Lloyd 250 D, Martinz, Matzun, Medvešek, Mermolja, Moravec, Pelikan, Pogrebno društvo uslužbencev juž. žel. 300 D, Podporno društvo juž. žel. Vzemnost 500 D, Posojilnica, Ravnik, Rapoc, Rosenbeg, Skaza, Skušek, Slavenska banka, Soss, Stergar, Suppanz, Toman, Tomšič, Trgovska banka, Trop, Valjak, Weixl, Writzl, Wögerer, Zelenko. Trgovina Sax je podarila šolskih potrebščin v vrednosti 500 D. Društveno vodstvo.

Darovi Protituberkulozni ligi. Grafično delavstvo poverjenjstva Saveza grafičnih radnika-ca Jugoslavije Maribor je nabralo povodom smrti svojega člana, tov. Walterja Schwab svoto 252 din. in izročilo to nabrano svoto mesto venca na krsto umrlemu tovarišu Protitub. ligi v Mariboru. — Ravnatelj Centralne banke g. Herman je izročil iz neke dobljene stave 3000 K Protitub. ligi. — G. Popovič je poslal ligi 200 K.

Mestno kopališče. Z ozirom na velikonočne praznike bo kopališče ta teden 4 dni odprto in sicer v sredo, četrtek, petek in soboto. Kadna kopelj je vse omenjene dni vsem strankam dostopna. Parna kopelj je v sredo, četrtek in soboto ves dan za moške, a v petek pa za ženske.

Podružnica SDZ v Mariboru ima dne 4. aprila ob pol 14. uri v telovadnici č. šolskih sester v Mariboru svoj redni občni zbor. Člani pridite polnoštevilno. Gospodje starešine prijazno vabljeni. Odbor.

Dopisi.

Slov. Bistrica. Tukaj je umrl po dolgi mučni bolezni g. Anton Šalamon, posestnik v Spodnji Novi vesi. Bil je skozinskož pošten in značajan mož, vnet pristaš SLS ter dolgoleten naročnik «Slovenskega Gospodarja». N. v m. p.

Slov. Bistrica. (Naša Orjuna). Tudi pri nas se hočejo vgnjezditi pretepaški orjunci. Pred 14 dnevi so si napovedali prvokrat svoj ustanovni shod, a naši ljudje ne marajo orjunccev. Zato so šli na zborovališče in razbili orjunske zborovanje. Pretečno sredo so orjunci zopet poskušali vdreti v naše mesto, hoteli so vnovič poskusiti svojo srečo, a končno so se zbal in so, kakor poroča «Jutro» zborovanje «odpovedali», češ, da nimajo časa priti v Slov. Bistrico. Vzrok pa je bil drugi; okr. glavarstvo jim je namreč zborovanje prepovedalo. Kakor se govori tukaj, pa tudi v Mariboru, hočejo orjunci tudi proti volji političnih oblasti s silo izpeljati svojo organizacijo v Slov. Bistrici. Poklicali hočejo na pomoč orjuncce iz Zagreba, Ljubljane in od drugod, ter nastopiti z orožjem. Opozarjamo na te grožnje merodajne oblasti. To bo lepo v naši domovini, če bo par smrko linov z orožjem strahovalo cele kraje in okraje ter nastopalo celo proti oblasti. Ako oblasti to pripustijo, potem se bomo branili sami, kakor bomo vedeli in znali, a to povemo, da se bomo branili uspešno in junaško. Orjuna nas tukaj ne bo strahovala. Čudimo se pa, da se nahajajo med našimi orjunci kar štirje člani trgovine g. A. Pinterja. Naše ljudstvo je, kakor so pokazale volitve, v taboru Slov. ljudske stranke ter je skoz in skoz katoliškega prepričanja in mišljenja. To dobro ljudstvo ostro obsoja pretepaške orjunske bande in njihove zločine. Gospod Pinter star. se je popolnoma prilagodil tem razmeram ter vedno delal in šel z ljudstvom zato ga je ljudstvo tudi spoštovalo in rado obiskovalo njegovo trgovino. Zdaj pa g. Pinter mlajši in gospod Zelezniker ter dva komija strastno delajo za demokrate in za njihovo Orjuno. Mi opozorimo na to gospoda Pinterja star., da napravi red v svoji trgovini ter svoje mlade in neizkušene drugove in pomočnike dobro pouči, da tako ravnanje trgovini lahko občutno škoduje. Pаметen trgovec nikdar ne nastopa v organizacijah, ki jih ljudstvo ne mara, ker bi si s tem odbil ljudstvo. Zato upamo, da se Pinter ml. in njegovi tovariši ne bodo več potegovali za pretepače v Orjuni.

Iz «Dravskega polja». Volitve so podale lepo sliko

ljudske zavednosti. Navedem samo nekaj števil: Fram je dal SLS od 347 oddanih glasov 244 glasov (1. 1920 samo 102), Rače od 371 glasov 208 (leta 1920 samo 30), Slivnica od 293 oddanih glasov 206 (leta 1920 samo 95), Sv. Marjeta na Dravskem polju od 187 oddanih glasov 106 (leta 1920 36), Sv. Miklavž od 217 oddanih glasov 154 (leta 1920 samo 66). Enakih primerov je v vsaki občini. Vsaka vas in občina je tekmovala, katere bi se bolj pokazala. Cela vrsta mož in mladeničev je delovala noč in dan za našo zmago, n. pr. gg. Florjančič in Vauhnik iz Smiklavža, Maher iz Dogoš, Sernko, Kotnik in Štern iz Rač, Zagovec in Lešnik iz Podove, Greif iz Šmarjete, Kolman iz Slivnice in še stotero drugih. Slava vam vrli pionirji naše stranke! Pridite vsi na belo nedeljo v Maribor, da se radujemo naše zmage.

Selnica ob Dravi. Trdnjava Samostojne je tukaj doživela vesele dni, kakor piše pisec v «Kmetijskem listu» v dolgovzemnem članku o velikanskem uspehu SKS v Selnici ob priliki obiska g. Stiblerja in posl. Drofenika ter ministra Puclja. Glede shoda povemo resnici na ljubo: govor bivšega poslanca Drofenika je nas pristaše Kmetijske zveze tako kremenito potrdil v prepričanju, da smo z veseljem zaklicali dr. Korošcu večkratni živijo! Glede avtonomije in ženske volilne pravice je Drofenik pokazal svojo «možatost», ker je trdil, da SLS ne more nikdar privoliti, da bi kaplani SKS možem pregovorili žene. S tem je priznal, da je on jako slab mož, ker ne zaupa svoji ženi, da je prepričana za SKS. Drofenik je tako slab govornik, da se je zastudil celo pristašem SKS, volili so po večini z nami. Tako je SLS v Selnici dobila 261 kroglic. Uspeh Stiblerja, Drofenika in ministra Puclja je bil ta, da je bilo v škrinjici SKS samo 46 kroglic in en knof. To je zmaga SKS!

Ruše. Izid volitev za naše staroslavne, daleč na okoli znane slovenske Ruše je bil izvanredno lep. Ponosni smo lahko na našo kmetko, kakor tudi na delavsko ljudstvo, ki je pokazalo, da ne mara ne samostojnežev, tudi ne socializma, ki so ob vsaki priliki kričali «Ruše so rdeče». Na dan volitev pa so naenkrat postale Ruše «črne». Vsa čast našemu delavstvu, ki je prišlo in sprevidelo, da je voditeljem socialistične stranke edino za koristarstvo in da kot takši ne bodo nikoli svoji stranki in delavstvu koristili. Do nezapiranja socializmu je pripomogel tudi Nachtigall. SLS je na našem volišču pridobila okoli 90 glasov, socialisti izgubili 70 glasov, samostojni okoli 20 glasov, tako da morajo samostojni biti zadovoljni z 25 glasovi vseh štirih občin. Delavstvo tovarne karbida se povprašuje, kedo bo sedaj zastopal interese delavstva, to je tistih, ki smo bili dosedaj v socialistični stranki. Na to vprašanje se pač lahko vsakemu odkrito pove: dr. Korošec in vsi poslanci SLS se bodejo vsikdar potegovali za delavstvo v Sloveniji brez izjeme, kajti prepričani smo, da je veliko našega poštenega delavstva bilo zaslepljeno. Sedaj se pa bo zopet vrnilo nazaj k prejšnjemu prepričanju ter na ta način si zopet pridobilo ugled in veljavo.

Nekaj od Spodnje Sv. Kungote. Tukaj je bila pokopana gostilničarka Julijana Nekrep, p. d. Murc. Pred pol letom je umrl njeni mož Franc Nekrep. Blagima pokojnima svetila večna luč! — Po župnijski se je nabralo za volilni sklad 1484 K.

Sv. Ilj v Slov. gor. «Tabor» z dne 23. marca ter ljubljansko «Jutro» z istim dnevom prinašata vest, da je v št. Ilju umoril neki Repnik v prepiru posestnika Baumana. Ljudje izven okolice smatrajo za umorjenega mene, kar značijo že številna sožalja napram moji ženi. Da ljudstvo ne bode krivo tolmačilo, bodi v pojasnilo sledeče: Dotični umor se ni izvršil pri nas v št. Ilju pač pa v občini Polička vas, župnija Jarenina, kjer je v pijanosti Vuderlov hlapec zasadel v prsi nož zasebniku Alojziju Bauman, kateri je na to takoj umrl. Obsoje vreden je dopisnik omenjenih listov iz našega kraja, da se nikdar poprej ne informira o istinitosti, kar poroča. Vsem mojim daljnim prijateljem in znancem bodi to v vedenje, da še živim. — Mirko Bauman.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Izid volitev iz našega volišča je bil deloma pogrešno objavljen. Izid je namreč bil sledeč: I 14, II 61, III —, IV 5, V 35, VI 66, VII 2, VIII 13, IX 2, X —.

Iz Lukavec. Včeraj sem zvedel, da je bil preteklo nedeljo v Veržeju shod nekega Kukovca, katerega zborovalci niso hoteli poslušati. Sicer mene kot reveža vsi ti shodi nič ne brigajo. A tukaj v Veržeju pa se je tudi omenila moja oseba in zato menim, da se smem oglašiti. Slišal sem, da so oče Lamberger iz Bunčan mojega stričnika, ki se štuli med Kukovecve prijatelje opozorili, naj s svojim očetom, to je z mojim pravim bratom raje skrbita za me, da ne bom ves ušiv, lačen in raztrgan v nadlego domači in še drugim občinam kot občinski revež — čeravno sem rojen kmetški sin. Prav ste imeli oče Lamberger, da ste mojemu ošabnemu stričniku gospodu živinskemu doktorju povedali resnico. Hvala vam! Ko pridem v Bunčane se vam bom še enkrat osebno zahvalil za to. — Stiblerjev Matjašek iz Lukavec.

Sv. Križ pri Mariboru. Slučajno sem čital v enem najbolj zagriženih liberalnih listov, da je naše napredno učiteljstvo oskrbelo pri nas šolsko prireditel. Menda bi ne bilo «pod čast» našega šolskega vodstva, če bi se stvar objavila tudi v naših listih! Eden, ki je plačal več vstopnine kot dvajset drugih.

H. G. WELLS:

Zgodba o nevidnem človeku.

Vse je šlo dobro. Perila ni imel, oblekel sem svilen domino. Čevlje sem vzel starcu z nog in si jih obul na boso nogo, ker nogavic nisem našel. Primerne hlače, dolgo suknjo še, črn širok klobuk — zavoljo lica, vestel — pa je bilo. Z obrazom sem vobče imel težave. Šmink nisem maral. Nezanestljive so v dežju. In če sem hotel naglo kje izginiti, bi mi ostale vidne na licih. Odločil sem se za nos, lasuljo in brado. Našel sem, kar sem potreboval. Iz predalov sem pobral nekaj drobiža, vlomil omaro in vzel iz nje osem funtov. Preskrbljen sem torej bil in mogel sem spet v svet in med ljudi.

Postavil sem se še pred ogledalo. Ali sem bil mogoč? Podoben človeku? — Skopuh, tip skopuha, ki je ušel z gledališkega odra, mi je zrl nasproti. Sicer pa povsem verjeten, sprejemljiv.

Nekaj trenutkov sem stal pri vratih in si delal pogum. Nato pa sem odklenil in stopil na ulico. V par minutah sem bil daleč proč. Nihče se ni kaj posebnega brigal zame. Zadnji strahi so mi minili.

»In kako je bilo potem?«

»O —, nova razočaranja! Najprvo sem si hotel privoščiti bogat obed, nato pa se nastaniti v prvovrstnem hotelu in si poskrbeti vse, kar sem potreboval za svoje novo življenje. Poln radostnih upov sem bil —, jaz ose! Sel sem v restavracijo in si naročil obilen obed, pa sem se spomnil, da ne morem jesti pred ljudmi. Videli bi bili moja nevidna usta, ali pravzaprav zevajočo praznino mesto ust. Dejal sem torej strežniku, naj vse pripravi, da se koj vrnem. In obupan sem odšel.

Naročil sem si sobo v hotelu in rekel, da bom sam obedoval. Operacija da mi je grdo spasila obraz in nočem, da bi ljudje zijali vame, sem pravil. Začuden so me gledali, pa seveda, navsezadnje jih stvar nič ni brigala, dobil sem obed in sem se po dolgem spet pošteno najedel. Prižgal sem si smotko in razmišljal. In zunaj je naltaval sneg.

In bolj ko sem razmišljal, Kemp, bolj sem uvideval, kak brezupen nezmisljen je neviden človek — v mrzlem, mokrem podnebru in obljudenem velikem mestu. In kake blazne načrte sem delal pred par dnevi, kke divje upe sem stavil na nevidnost! In danes, sama razočaranja!

Utihi se je in iz kretanj obleke je posnel Kemp, da gleda skozi okno.

»Pa kako ste prišli v Iping?« ga je vprašal, da bi odvrnil njegovo pozornost od okna.

»Sel sem v Iping, da bi tam v miru delal. Eno upanje mi je še ostalo. Misel, ki je polagoma dozorevala in ki je danes zrela. Nazaj sem hotel v vidni svet. Popraviti sem hotel, kar sem storil na svojem telesu. Pa ne takoj. Sele tedaj, ko sem dosegel vse, kar sem nameraval doseči kot neviden človek. In o tem bi rad z vami govoril.«

»Ste šli naravnost v Iping?«

»Da. Ni mi bilo treba druga, ko da sem vzel s pošte knjige in denar, si nakupil perila, obleke in kemikalij, ki

se mi jih potreboval — pa sem odpotoval. V tistem nesrečnem sneženem metežu! Spominjam se, kake težave sem imel s svojim papirnatim nosom, da se mi ni pokvaril —.

»In predčerašnjim, ko so vas našli, takrat ste —, kakor pripovedujejo časopisi —.

»Da, sem! Ali sem ubil tistega policaja?«

»Ne. Upajo, da bo okrevl.«

»Njegova sreča! Ujezili so me, razdražili, tisti norci, da sem zbesnel. Zakaj me niso pustili pri miru? In oni drugi — tisti kramar —?«

»Ne bo umrl.«

»Vi mirni ljudje — hladna bitja, ki ne veste, kaj je jeza! Leta in leta se trudi človek, pa pride tak osel, tak bedak, pa vam zmeša vse niti in načrte. Vsak norec, vsako teslo misli, da se me sme lotiti. Če mi še spet kedo pride na pot, mislim, da bom moral znoreti —.

XXIV.

Nevidni človek uide.

»In sedaj —?« je vprašal Kemp in po strani pogledal skozi okno. »Kaj bova sedaj?«

Pomaknil se je bliže svojemu gostu, da bi mu zakril okno. Po cesti so prihajali trije moški, — neznošno počasi, kakor se je zdelo Kempu.

»Kake načrte ste imeli, ko ste se podali v Port Burdock?«

»Mislim, da bi se umaknil iz dežele. Tod je moja skrivnost izdana in vsak človek bi me spoznal, našemljenega in zavitega. Hotel sem na jug. Ukrca bi se bil in šel na Francosko in od tam z železnico v Španijo ali pa po morju v Afriko. To bi ne bilo težko. In tam v toplih južnih krajih bi moja nevidnost ne bila tako nemogo-

Mamice in dekleta!

Velika noč je pred vratmi!
Ali že imate svilene robce?
Ce ne, kupite jih hitro v trgovini
FRANJO MAJER, MARIBOR
Glavni trg 9,
kjer jih dobite po zelo nizki ceni.

Urarski učenec se sprejme pri
F. Kneser, Maribor, Slovenska
ulica 5. 141

Lep vinograd na prodaj. 8 in en četrt orala velik, 2 orala prima vinograda, najlepša lega, pol ure od postaje Služnica pri Mariboru, 3 hiše z močno prešo, lepa klet s posodami, sadonosnik, travnik, polje in gozd. Pojasnila daje dr. A. Juvan, odvetnik, Aleksandrova cesta. 2-2 121

Širite naše liste!

Perfektna sobarica

izurjena v vseh domačih delih, se išče (poleg kuharice), proti dobri plači k slovenski obitelji dveh oseb. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja, starosti in zahtevka na Marijano Jakl, Karlovac (Sajmište), Hrvatska. 2-8 110

Pri Sv. Barbari v Halozah se prodaja vinogradno posestvo, ki meri okroglo 3 orale, obstoječe iz vinograda z mladim prvovrstnim nasadom, sadonosnika, njive in lepe hiše s krasno kletjo radi preselive za izvanredno nizko ceno 380.000 K. Natančna pojasnila ustmena ali pismena daje učitelj Feliks Grögl pri Sv. Barbari v Halozah. 1-8 285

ča reč kakor tukaj na mrzlem in mokrem Angleškem. Živel bi bil in dosegel velike reči. In tisti postopac Marvel, on bi bil nosil denar in knjige.

»Dobra misel!«

»In ta žival neumna me ukane! Ukradel mi je denar! In moje knjige je skril, Kemp, skril jih je! Da bi ga dobil v roke —!

»Bolje bi bilo, si najprvo zagotoviti knjige.«

»Toda kje je sedaj? Ali veste?«

»Na policiji je, zaklenjen. Na lastno zahtevo zaklenjen v najvarnejši celici.«

»Strahopetnež!«

»Zmedel vam je nekoliko vaše načrte!«

»Najprvo morava imeti knjige! Te so življenjskega pomena!«

»Seveda!« je dejal Kemp nemirno. Zdela se mu je, da čuje korake pred hišo. »Seveda! Knjige morava najprvo imeti! In ne bilo bi težko jih dobiti od Marvela, ako bi ne vedel, da so za vas —.

»Ne —,« je odgovoril nevidni in se zamislil.

Kemp je krčevito iskal besede, da bi ne zastal pogovor. Njegov gost mu je prišel na pomoč.

»Da sem našel vas, to je izpremenilo vse moje načrte. Vi ste pameten človek. Vkljub vsemu kar se je zgodilo, vkljub dejstvu, da je moja skrivnost znana, in če tudi bi ne dobil knjig, — vkljub vsemu temu je še vedno danih mnogo možnosti, čudovitih možnosti — Niste nikomur povedali, da sem pri vas —?« je hlastno vprašal.

Kemp je pomišljal.

»Dal sem vam častno besedo —!« je odgovoril.

»Prav nikomur?«

»Živi duši ne.«

»Ah —! Torej —!«

Nevidni človek je vstal, djal roke na hrbet in stopil po sobi.

»Pogrešek sem naredil, Kemp, velik pogrešek, da sem hotel sam izvesti vse svoje načrte. Izgubljal, tratil sem čas, moči, priložnosti. Sam —! Kako čudovito malo je tega, kar more človek storiti sam! Nekoliko krasti utegne, enega ali dva podere na tla, pa je konec —.

Pomočnika mi je treba, Kemp, pomočnika! In skri-vališča! Kraja, kjer morem v miru jesti, si odpočiti in brez suma pripravljati izvršitev svojih namer. Zaveznika potrebujem! Ako imam zaveznika, ako imam jesti in počitek — vse bom dosegel, kar hočem!

(Dalje prihodnjic.)

OPREME in potrebščine za konje, ročne TORBICE, listnice; denarnice, gamaše in KOVČEKI za potovanje

GONILNI JERMENTI

Ivan Kravos, Maribor

Telefon 207

Trgovina:
Aleksandrova c. 13

Delavnica:
Koroška c. 17

Kupujem po ugodnih cenah 5-5 107

kostanjeva drva

ponudbe z navedbe z navedbo množine vagonov in cene franko vagon na lesno tvrdko:

Ernest Marinc, Celje Kapucinska ul.3

Kupite samo najzdravilnejšo mineralno vodo

SV. ROZALIJA!

Glavna zaloga: Maribor, Vrbanova 19.

Seno in slamo za krmo

pripravljena za odpošiljatev, ako da železnica vagoni na razpolago, točno za talaganje in sicer 15 vagonov zdravega, suhega, dobrega sena, 5 vagonov otepov (mešanih iz ovs, pšenice in rži), 3 vagoni stisnjene ježne slame (nešana iz ržene in pšenične slame. Vpraša se pri

Mavro Löbl, Čakovec, Medžimurje.

Načradna tekma.

Katere p ednosti daje naša

„BERSON“ gumi napetnikov in

„BERSON“ gumi popl'atov?

Velika obljubljeno katere uživa naša gumi napetniki, kakor tudi gumi popl'ati dala nam je povod, da za najboljšo odgovore na gorje vprašanje raspisemo sledeče nagrade:

1. nagrada 2000 Dinara
2. nagrada 1000 Dinara
3. nagrada 500 Dinara
- 30 nagrad po 100 Dinara
- 50 nagrad po 50 Dinara

Odgovori se z očno naznako imena in točne adrese pošiljatelj nastavlja do 15. aprila t. l. na naslov: **BERSON Kautuk d. d. Zagreb** Vilsonov trg štev. 7.

Odgovore bodo presodil eden jury reklamisti strokovnjakov, a imena nagradjenih se bodo naznaila v dnevnikih.

BERSON Kautuk d. d. Zagreb,
Vilsonov trg 7.

Vsem svojim cenj. gostom in prijateljem uljudno naznanjam, da sem preteklo jesen svoj hotel in restavracijo „Schuller“ prevzel v svoje osebno vodstvo in režijo in da skrbim za dobro kuhinjo, prvovrstna vina in piva ter snažne sobe za tujce.

Priporočam se

J. Schuller, Slovenjgradec.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najcenejše za domačo potrebo vsakovrstno manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHÉ, Maribor, Gosposka ul. 10

Perje za postelje!

Oves več tisoč kg. semeusko blago, tudi kornuza, na prodaj. Naslov v upravi. — 2 133

Po ceni se prodaja več kom pletnih domačih plugov. Vprašati Tržaška cesta št. 8 v hlevu. 2-2 124

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POSOJILNICA

V MARIBORU, STOLNA ULICA štev. 6, reg. z. z n. zav.

obrestuje od 1. novembra 1922 naprej navadne vloge po

5⁰/₀

Vloge na trimesečno odpoved po 5¹/₂⁰/₀. Stalnejše in večje vloge pa od 6 do 6¹/₂⁰/₀.